

Virová hepatitida A

Výskyt: Hepatitida A se vyskytuje na celém světě, více v zemích s nízkým hygienickým standardem. ČR patří mezi země s relativně nízkým výskytem, v posledních pěti letech bylo hlášeno průměrně 600 případů onemocnění ročně. Klesající nemocnost v populaci má za následek narůstající procento osob bez ochranných protilátek, osob vnímavých k nákaze hepatitidou A. Jedná se především o děti, dospívající a mladé dospělé. Hlášena jsou i onemocnění, která si cestovatelé přivážejí ze zahraničí, zvláště z exotických zemí.

Příznaky a symptomy: Postupný rozvoj necharakteristických příznaků chřipkových, žaludečních, střevních, nervových, kožních, může být přítomna horečka, žloutenka (žluté zabarvení kůže a bělma oka) nebo jen zvýšené hladiny sérových aminotransferáz. U formy anikterické se žloutenka nevyvine. Tato forma je obzvláště závažná pro šíření onemocnění do okolí. U dětí infekce často probíhá bez příznaků, asymptomaticky. Infekce u dospělých bývá závažnější, s manifestními příznaky. Onemocnění nepřechází do chronicity, nemá trvalé následky.

Inkubační doba: trvá obvykle 15 až 50 dní.

Původce: virus hepatitidy A.

Zdroj: nemocný (infikovaný) člověk s jakoukoli formou infekce.

Přenos: Přenos stolicí infikovaného člověka hraje nejzávažnější roli, ať už se jedná o přenos přímý od osoby k osobě, např. špinavými rukama, ale i nepřímý, znečištěnou (kontaminovanou) vodou nebo potravinami a znečištěnými předměty. Přenos krví a přenos sexuální je méně častý.

Období nakažlivosti, vnímavost a imunita: Období nakažlivosti začíná již ve druhé polovině inkubační doby, kdy je již virus přítomen ve stolici (1 až 2 týdny před začátkem onemocnění) a trvá 1 až 2 týdny po začátku onemocnění. V krvi infikovaného je virus přítomen krátce, jen několik dní před začátkem a několik dní po začátku klinického onemocnění. Vnímavost k této infekci je všeobecná. Po onemocnění je celoživotní imunita.

Prevence, očkování proti virové hepatitidě A: Nespecifická preventivní opatření zahrnují zvyšování osobní hygieny, zdravotní výchovu, zásobování nezávadnou pitnou vodou a potravinami. V případě vody se nejedná pouze o její pití, ale nebezpečné jsou např. i saláty, ovoce nebo jiné tepelně nezpracované potraviny, které byly znečištěnou vodou před jídlem omyty. Nebezpečné jsou např. i kostky ledu, připravené ze závadné vody. V exotických zemích se nedoporučuje používat vodu z veřejného vodovodu ani k čištění zubů. Je dobré se řídit základním pravidlem Světové zdravotnické organizace pro přípravu potravy v exotických zemích: „Převařit, upéct, oloupat, nebo nechat být“.

Specifická prevence - očkování je doporučováno osobám vystaveným zvýšenému riziku nákazy hepatitidou A v rámci svého povolání, dále cestujícím do oblastí s vysokým výskytem této infekce, osobám s chronickým onemocněním jater, blízkým kontaktům s nemocnými, homosexuálům, osobám promiskuitním, narkomanům. V ČR jsou k dispozici bezpečné a účinné očkovací látky pro děti od jednoho roku věku i pro dospělé. Pro základní očkování stačí podání jedné dávky, přeočkování jednou dávkou se provádí optimálně za 6-12 měsíců, možno až do pěti let po první dávce. *Délka ochrany je dlouhodobá, teoreticky celoživotní. Očkování proti virové hepatitidě A nepatří mezi očkování hrazená státem, je zahrnuto mezi očkování na vyžádání, placená žadatelem.*

Očkovat lze kombinovanou vakcínou proti hepatitidě A a hepatitidě B (viz virová hepatitida B).

Trend onemocnění virovou hepatitidou A v České republice v letech 1997 - 2018

